

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. helmikuuta 2021
(OR. en)

14178/1/20
REV 1 (fr,it,es,pt,fi,sv,cs,lv,lt,hu,pl,sk,sl,bg,
hr)

CORDROGUE 80
SAN 483
COSI 255
RELEX 1026
UD 399

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	18. joulukuuta 2020
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13932/20 +14178/20
Asia:	EU:n huumausainestrategia (2021–2025)

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa päätelmät *EU:n huumausainestrategiasta (2021–2025)*.

Neuvosto hyväksyi päätelmät 18. joulukuuta 2020 kirjallisella menettelyllä.

EU:n huumausainestrategia (2021–2025)

JOHDANTO – tavoitteet, perusta ja toimintamalli

1. Tämä EU:n huumausainestrategia 2021–2025 (jäljempänä 'strategia') muodostaa Euroopan unionin huumausainepolitiikalle kattavan toimintapoliittisen kehyksen, ja siinä määritellään kyseisen politiikan prioriteetit kaudelle 2021–2025. Nämä strategiset puitteet, pyrkimykset ja tavoitteet luovat pohjan EU:n huumausainetoimintasuunnitelmalle (2021–2025).
2. Strategian tavoitteena on suojella ja parantaa hyvinvointia yhteiskunta- ja yksilötasolla, suojella ja edistää kansanterveyttä ja tarjota korkea turvallisuuden ja hyvinvoinnin taso suurelle yleisölle sekä lisätä terveysosaamista. Strategiassa omaksutaan näyttöön perustuva, yhdenmukainen, tasapainoinen ja monialainen lähestymistapa huumausaineongelmaan kansallisella, EU:n ja kansainvälisellä tasolla. Siihen sisältyy myös sukupuolten tasa-arvon ja terveyden tasa-arvon näkökulma.
3. Tämän strategian avulla koordinoituilla laittomia huumausaineita koskevilla prioriteeteilla ja toimilla pitäisi vuoteen 2025 mennessä voida vaikuttaa kaikkiin EU:n huumausainetilanteen keskeisiin näkökohtiin. Toimenpiteiden johdonmukaisella, tehokkaalla ja vaikuttavalla toteuttamisella olisi sekä varmistettava korkeatasoinen ihmisten terveyden suojeleminen, sosiaalinen vakaus ja turvallisuus että edistettävä tietoisuuden lisäämistä. Kaikki näiden toimien toteuttamiseen liittyvät mahdolliset tahattomat kielteiset seuraukset olisi minimoitava, ja ihmisoikeuksia ja kestävä kehitystä olisi edistettävä.

4. Strategia perustuu ennen muuta EU:n oikeuden peruseriaatteisiin, ja se noudattaa joka suhteessa EU:n perustavanlaatuisia arvoja, joita ovat ihmisarvo, vapaus, demokratia, tasa-arvo, solidaarisuus sekä oikeusvaltioperiaate ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Strategian perustana on myös kansainvälinen oikeus, eli asiaan liittyvät Yhdistyneiden kansakuntien (YK) yleissopimukset¹, jotka muodostavat kansainvälisen oikeudellisen kehyksen laittomien huumausaineiden ongelmaan puuttumiseksi, ja ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus. Strategiassa otetaan huomioon monenvälisellä tasolla tapahtuva poliittinen kehitys ja edistetään täytäntöönpanon nopeuttamista. Ennen kaikkea EU tukee voimakkaasti vuonna 2016 pidetyn YK:n yleiskokouksen maailman huumeongelmaa käsitelleen erityisistunnon päätösasiakirjaa "Our joint commitment to effectively addressing and countering the world drug problem", joka on tämän alan kattavin toimintapoliittinen asiakirja. Se tukee myös vuonna 2019 annettua ministerien julkilausumaa, joka koskee toimiemme vahvistamista kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla nopeuttaaksemme yhteisten sitoumusten täytäntöönpanoa maailman huumeongelman käsittelemiseksi ja torjumiseksi, kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n asiaankuuluvia tavoitteita ja YK-järjestelmän yhteistä kantaa, jolla tuetaan kansainvälisen huumausaineiden valvonnan toteuttamista virastojen välisen tehokkaan yhteistyön kautta, sekä ihmisoikeuksia ja huumepoliittikkaa koskevia kansainvälisiä suuntaviivoja. Strategia on laadittu Lissabonin sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden pohjalta ja EU:n ja eri jäsenvaltioiden toimivalta huomioon ottaen. Strategiassa otetaan asianmukaisella tavalla huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate, koska sillä pyritään tuomaan lisäarvoa kansallisiin huumausainestrategioihin kansallisia tarpeita ja lainsäädäntöä kunnioittaen. Strategiaa olisi toteutettava näiden periaatteiden ja toimivaltarajojen mukaisesti. Lisäksi strategiassa noudatetaan täysimääräisesti Euroopan ihmisoikeussopimusta ja EU:n perusoikeuskirjaa, ja sen ohjaavana ajatuksena on terveyttä koskeva ihmisoikeus, jota tulisi soveltaa kaikkiin, riippumatta esimerkiksi iästä tai sukupuolesta. Kaikilla naisilla, miehillä ja lapsilla, myös heillä, joilla on huumeidenkäyttöhäiriöitä, on oikeus nauttia mahdollisimman hyvästä fyysisestä terveydestä ja mielenterveydestä, mukaan lukien vapaus väkivallasta.

¹ Vuoden 1961 huumausaineyleissopimus muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, psykotrooppisia aineita koskeva vuoden 1971 yleissopimus ja YK:n vuoden 1988 yleissopimus huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan.

5. Huumausainepolitiikka on luonteeltaan monialaista. Se on myös kansallinen ja kansainvälinen kysymys, jota on käsiteltävä maailmanlaajuisessa yhteydessä monen sidosryhmän voimin. Strategia tarjoaa yhteisen ja näyttöön perustuvan kehyksen, jolla puuttua johdonmukaisesti huumausaineongelmaan EU:ssa ja sen ulkopuolella. Se tukee ja täydentää kansallista politiikkaa, tarjoaa puitteet koordinoitulle ja yhteiselle toiminnalle ja muodostaa perustan ja poliittisen kehyksen EU:n ulkoiselle yhteistyölle tällä alalla. Näin ollen sillä varmistetaan, että tälle alalle suunnattavat resurssit käytetään tehokkaasti ja toimivalla tavalla.
6. Strategia perustuu komission tiedonannossa "EU:n huumeidenvastainen ohjelma ja toimintasuunnitelma 2021–2025"² antamaan arvokkaaseen panokseen ja aiemman EU:n huumausainestrategian ja asiaa koskevien toimintasuunnitelmien täytäntöönpanosta saatuihin kokemuksiin, mukaan lukien ulkoisen arvioinnin tulokset³, ja se pohjaa EU:n saavutuksiin tällä alalla. Siinä otetaan huomioon myös EU:n turvallisuusunionistrategia 2020–2025, terveyden ja elintarviketurvallisuuden strateginen suunnitelma 2016–2020 sekä muu asiaan liittyvä EU:n ja kansainvälisen tason toimintapoliittinen kehitys ja toimet huumausaineiden alalla. Lisäksi strategiaa laadittaessa on otettu huomioon tämänhetkisen huumausainetilanteen jatkuva arviointi, erityisesti Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen ja Europolin arviot. Siinä otetaan huomioon myös kansalaisyhteiskunnan toimittamat tiedot.
7. Strategiassa käsitellään nykyisiä ja muuttuvia haasteita, ja siinä on omaksuttu laajoja ja kehittyviä näyttöön perustuvia toimintamalleja. Lisäksi ottaen huomioon huumausaineongelman dynaaminen ja monimutkainen luonne, joka on jälleen käynyt ilmi covid-19-pandemian yhteydessä, strategiassa omaksutaan tulevaisuuteen suuntautuva toimintamalli muutosten ennakoimiseksi. Strategiaan on sisällytetty strateginen ennakointi, jolla lisätään EU:n valmiutta ja varmistetaan kyky vastata tehokkaasti tuleviin haasteisiin.

² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: "EU:n huumeidenvastainen ohjelma ja toimintasuunnitelma 2021–2025".

³ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja: Evaluation of the EU Drugs Strategy 2013-2020 and EU Action Plan on Drugs 2017-2020, heinäkuu 2020, SWD(2020) 150.

8. Strategia rakentuu seuraavien kolmen politiikka-alan ympärille, jotka kaikki edistävät sen tavoitteen saavuttamista: I) "Huumausaineiden tarjonnan vähentäminen: turvallisuuden parantaminen", II) "Huumausaineiden kysynnän vähentäminen: ennaltaehkäisy, hoito ja hoitopalvelut" ja III) "Huumausaineisiin liittyviin haittoihin puuttuminen". Lisäksi näiden politiikka-alojen tukemiseksi on määritetty seuraavat kolme monialaista aihepiiriä: IV) "Kansainvälinen yhteistyö", V) "Tutkimus, innovointi ja ennakointi" ja VI) "Koordinaatio, hallinnointi ja täytäntöönpano". Kaiken kaikkiaan strategia käsittää 11 strategista prioriteettia.

I HUUMAUSAINOIDEN TARJONNAN VÄHENTÄMINEN: TURVALLISUUDEN PARANTAMINEN

Huumausaineiden tarjonnan vähentämiseen kuuluu huumausaineisiin liittyvän rikollisuuden, erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden, ennaltaehkäisy, torjunta ja estäminen oikeudellisen ja lainvalvontayhteistyön, tiedustelun, kieltojen, rikoksen tuottaman hyödyn takavarikoimisen, tutkinnan ja rajaturvallisuuden avulla.

Huumeiden tarjonnan vähentämisen osalta strategian tavoitteena on vastata näyttöön perustuvalla toimintamallilla Euroopan huumausainemarkkinoiden haasteelliseen kehitykseen, jolle on ominaista erityyppisten huumeiden hyvä saatavuus, yhä suuremmat takavarikot, lisääntynyt väkivallan käyttö ja suuret voitot. Näin ollen strategian tavoitteena on osaltaan heikentää laittomien huumausaineiden saatavuutta perinteisillä ja verkossa toimivilla markkinoilla, hajottaa huumausaineiden tuotantoon ja kauppaan osallistuvat järjestäytyneet rikollisryhmät ja käyttää rikosoikeudellista järjestelmää tehokkaasti. Tavoitteena on myös osaltaan edistää tehokkaaseen tiedustelutietoon perustuvaa lainvalvontaa, vähentää laittomiin huumausainemarkkinoihin liittyvää väkivaltaa sekä lisätä tiedustelutiedon jakamista, jotta kaikilla asiasta vastaavilla sidosryhmillä olisi yhteinen toimintamalli.

Strateginen prioriteetti 1: Puututaan EU:n jäsenvaltioissa toimivien, niistä peräisin olevien tai niitä kohteenaan pitävien huumausaineisiin liittyvien ja suuren riskin aiheuttavien rikollisjärjestöjen toimintaan ja hajotetaan ne, käsitellään niiden yhteyksiä muihin turvallisuushuihin ja parannetaan rikosten ehkäisyä

Prioriteettialat:

- 1.1. Otetaan toiminnan kohteeksi suuren riskin aiheuttavat rikollisjärjestöt, jotka toimivat kaikkialla EU:ssa ja rajatylittävillä huumausainemarkkinoilla; asetetaan prioriteetit synergiassa järjestäytynyttä ja vakavaa kansainvälistä rikollisuutta koskevan EU:n toimintapoliittisen syklin (EMPACT) kanssa⁴; puututaan rikollisiin liiketoimintamalleihin, erityisesti sellaisiin, joiden puitteissa edistetään yhteistyötä eri rikollisjärjestöjen välillä, ja käsitellään yhteyksiä muihin turvallisuushuihin.
- 1.2. Jäljitetään, jäädytetään ja tuomitaan laittomilla huumausainemarkkinoilla toimivien rikollisjärjestöjen tuottamat hyödyt ja rikoksentekovälineet menetetyiksi.
- 1.3. Ehkäistään huumausaineisiin liittyvää rikollisuutta kiinnittäen erityisesti huomiota tarpeeseen torjua väkivaltaa, rajoittaa korruptiota ja puuttua haavoittuvien ryhmien hyväksikäyttöön käsittelemällä perimmäisiä syitä, jotka johtavat heidän osallistumiseensa laittomille huumausainemarkkinoille.

⁴ <https://www.europol.europa.eu/empact>.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 1.1. Suuren riskin aiheuttavien rikollisjärjestöjen toimintaan olisi puututtava. EU:n tasolla pitäisi puuttua ensisijaisesti huumausaineiden määrän tai voittojen kannalta sekä laajamittaiseen että pienimuotoisempaan toimintaan, joka on erityisen haitallista asianomaisten huumeiden, esimerkiksi uusien psykoaktiivisten aineiden, synteettisten opioidien, heroiinin, kokaiinin ja metamfetamiinin, luonteen vuoksi. Jotta varmistetaan tehokkuus ja näyttöön perustuva toimintatapa, tätä pitäisi priorisoida synergiassa EMPACTin kanssa. Kyseisessä syklissä määritetään uhkia, asetetaan niitä tarkeysjärjestykseen ja käsitellään niitä hyödykeperusteisella toimintamallilla. Lisäksi, jotta näiden järjestöjen komentorakennetta voitaisiin särkeä, tulisi painottaa rikollisjärjestöjen toiminnan jatkuvuuden kannalta tärkeitä ylimmän tason kohteita ja vakiintuneita keskitason kohteita. Toimet olisi kohdistettava kaikkiin ketjun toimijoihin, jotka ovat riittävän kokeneita ylläpitämään rikollisen toiminnan jatkuvuutta. Huumausaineisiin liittyvän rikollisuuden yhteyksiä muihin vakavan rikollisuuden muotoihin olisi käsiteltävä.
- 1.2. Olisi kiinnitettävä huomiota huumekaupasta ja siihen liittyvistä rikoksista peräisin olevan valtavan omaisuuden seurantaan, jäljittämiseen, jäädyttämiseen ja takavarikointiin, jotta rikollisjärjestöt eivät kykenisi jatkamaan rikollista toimintaa tulevaisuudessa ja soluttautumaan lailliseen talouteen. Huumekaupan tehokas torjunta edellyttää sen varmistamista, että rikoshyöty ei palaa takaisin huumausaineiden toimitusketjuun eikä sillä edistetä rikollista toimintaa, kuten korruptiota tai väkivaltaa, tai muita vakavan järjestäytyneen rikollisuuden muotoja, kuten ihmiskauppaa tai jopa terrorismia. Lisäksi olisi pohdittava toimenpiteitä, joilla voidaan rajoittaa laitonta huumekauppaa helpottavien välineiden rikollista käyttöä. Niitä ovat muun muassa laittomien huumausaineiden tuotantoon käytettävät laboratoriovälineet, aseet, väärennetyt asiakirjat ja salausteknologia. Lisäksi takavarikoituja ja menetetyksi tuomittuja rikoksentekovälineitä ja rikoksen tuottamaa hyötyä voitaisiin käyttää huumausaineiden tarjonnan ja kysynnän vähentämistoimenpiteiden tukena, siinä määrin kuin kansallinen lainsäädäntö sen sallii.

- 1.3. On tärkeää tiedostaa huumausaineisiin liittyvän rikollisuuden vaikutus, erityisesti yhteisöihin, ja torjua tällaisten rikosten, kuten väkivallan ja uhkailun sekä korruption ja rahanpesun, aiheuttamia uhkia sekä niihin liittyviä kielteisiä vaikutuksia lailliseen talouteen. Lisäksi on torjuttava rikollisjärjestöjen harjoittamaa haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, mukaan lukien lapset ja nuoret sekä huumeongelmaiset, hyväksikäyttöä noudattamalla monialaista toimintatapaa niihin perimmäisiin syihin puuttumiseksi, jotka johtavat heidän osallistumiseensa laittomille huumausainemarkkinoille. Näiden uhkien torjunta ja ehkäisy sekä kestävämmän kehityksen edistäminen ovat merkittävä haaste, joka edellyttää yhteistoimintaa EU:n tasolla ja monilla eri aloilla.

Strateginen prioriteetti 2: Parannetaan huumausaineiden ja huumausaineen lähtöaineiden laittoman tukkukaupan havaitsemista EU:n rajanylityspaikoilla

Prioriteettialat:

- 2.1. Torjutaan huumausaineiden ja huumausaineen lähtöaineiden salakuljetusta EU:sta ja EU:hun laillisia kauppakanavia käyttämällä.
- 2.2. Lisätään valvontaa rajanylityspaikoilla, jotka eivät kuulu vakiintuneisiin kauppakanaviin, jotta laittomia tai ilmoittamattomia EU:n rajojen ylityksiä ehkäistäisiin tehokkaammin.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 2.1. EU:n tärkeimmät tiedossa olevat satamat, lentoasemat ja maarajojen rajanylityskohdat, joita käytetään huumausaineiden ja huumausaineen lähtöaineiden laittoman tukkukaupan keskuksina, olisi asetettava tärkeysjärjestyksessä korkealle huumausaineiden kaupan vastaisessa toiminnassa. Toimenpiteisiin pitäisi kuulua konttien ja rahdin riskianalyysin parantaminen tullissa, profilointi, tiedustelutietojen jakaminen ja tehokas yhteistyö toimivaltaisten EU:n virastojen – toimivaltansa puitteissa – ja jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten, tulli- ja rajavaltaviranomaisten sekä kumppanimaiden asiaankuuluvien virastojen välillä. Tietojenvaihdon parantamisen sekä tulli- ja poliisiviranomaisten yhteistyön tiivistämisen on todettu olevan keskeisessä asemassa huumausaineiden salakuljetuksen torjunnassa. Huomiota olisi kiinnitettävä myös tällaisia keskuksia koskevien korruptionvastaisten toimenpiteiden kehittämiseen ja laajentamiseen edelleen sekä siihen, että toiminnan siirtäminen muualle tuloksellisten vastatoimien vuoksi havaitaan.
- 2.2. On tärkeää valvoa meri-, maa- ja ilmarajoja huumekauppaan liittyvien laittomien rajanylitysten ehkäisemiseksi. Tässä yhteydessä olisi vahvistettava kaikkien EU:n ulkorajojen tilannetietoisuutta koskevia toimia, myös Frontexissa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Ensisijaisina olisi pidettävä ilma- ja merirajoja niille ominaisten haavoittuvuustekijöiden ja niiden rajallisen valvonnan vuoksi ja koska ilmailu⁵ sekä Atlantin valtameri ja Välimeri ovat strategisesti tärkeitä. Covid-19-pandemian aikana merikuljetukset jatkuivat melko esteettä ja huumeita laajamittaisesti Eurooppaan kuljettavien rikollisjärjestöjen käytettävissä oli koko ajan kuljetusmahdollisuuksia⁶. Muun muassa huumausaineiden merikuljetusten analysointi- ja torjuntakeskuksen (MAOC-N) toimia olisi vahvistettava ja laajennettava. Näitä toimia ovat esimerkiksi laittomia huumausaineita avomerellä ja ilmassa kuljettavien alusten ja ilma-alusten seuranta sellaisten EU:n merirajojen ja ilmatilan läheisyydessä, joilla väärinkäyttöä tiedetään tapahtuvan. Näin ne voidaan pysäyttää ennen kuin ne pääsevät ensimmäiseen EU:n maahantulopaikkaan tai niiden sinne saapuessa. Myös yleisilmailu aiheuttaa EU:n turvallisuudelle riskin. Huumekauppiaat käyttävät sitä koko ajan enemmän, eikä sitä valvota riittävästi.

⁵ Ilmailu kattaa tässä sekä reittilennot, muun muassa matkustaja- ja rahtilennot säännöllisesti toimivilla reiteillä, että yleisilmailun, joka sisältää kaikki muut kaupalliset ja yksityiset siviililennot.

⁶ EMCDDA ja Europol: EU Drug Markets – Impact of COVID-19, toukokuu 2020.

Strateginen prioriteetti 3: Puututaan määrältään pienessä ja keskisuuressa laittomien huumausaineiden jakelussa käytettävien logististen ja digitaalisten kanavien hyödyntämiseen ja lisätään näiden kanavien kautta salakuljetettujen laittomien aineiden takavarikkoja tiiviissä yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa

Prioriteettialat:
3.1. Puututaan laittomien huumausaineiden digitaalisiin markkinoihin.
3.2. Puututaan postin ja kuriiripalvelujen välityksellä käytävään huumausainekauppaan.
3.3. Vahvistetaan valvonta- ja tutkintamenetelmiä EU:n laajuisilla raide- ja jokiväylillä ja yleisilmailun piirissä.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 3.1. Olisi keskityttävä siihen, että puututaan lisääntyneeseen laittomien huumeiden kauppaan, myös uusien psykoaktiivisten aineiden osalta, sosiaalisen median alustoilla, sovelluksissa ja verkon / pimeän verkon kauppapaikoissa sekä verkkomaksujen (myös kryptovaluuttojen) ja salatun digitaalisen viestinnän käyttöön. Tässä yhteydessä on lisättävä yksityisen sektorin osallistumista.
- 3.2. Toimet olisi kohdennettava postin ja kuriiripalvelujen välityksellä käytävään huumausainekauppaan, ottaen huomioon myös covid-19-pandemian vaikutukset. Tässä yhteydessä laittomia aineita sisältävien lähetysten seuranta on tiukennettava tiiviissä yhteistyössä posti- ja kuriiripalvelujen kanssa. Uusien teknologioiden ja tekoälyn roolia postilähetysten⁷ tarkastusten ja menettelyjen parantamisessa voidaan selvittää, myös postilähetysten riskinarviointien osalta. Siinä voidaan myös ottaa kokonaisvaltaisesti käyttöön kehittyneet sähköiset tiedot kaikissa lähetyksissä, jotka tulevat lähtömaista (kansainvälisesti ja EU:ssa).

⁷ Postilähetyksellä tarkoitetaan postipalvelun tarjoajan kuljetettavaa valmista lähetystä, joka on osoitettu jollekin vastaanottajalle. Tällaiset lähetykset voivat kirjelähetysten lisäksi olla esimerkiksi kirjoja, luetteloita, sanomalehtiä ja aikakausjulkaisuja sekä postipaketteja, jotka sisältävät tavaraa, jolla joko on tai ei ole kaupallista arvoa.

3.3. Rajatylittäviä raide- ja jokiväyliä ja yleisilmailua voidaan käyttää mahdollisina huumekaupan kanavina. Tällä hetkellä lainvalvontaviranomaiset eivät valvo niitä riittävästi. Tietoisuutta on lisättävä, jotta voidaan tehostaa valvontaa ja kohdennettua riskiin perustuvaa tutkintaa pienemmissä meri- ja jokisatamissa, pienillä tai paikallisilla lentokentillä ja rautatieasemilla.

Strateginen prioriteetti 4: Hajotetaan laittomien huumausaineiden tuotanto ja torjutaan laitonta viljelyä, estetään lähtöaineiden kulkeutuminen huumausaineiden laittomaan tuotantoon ja kauppaan ja käsitellään ympäristövahinkoja

Prioriteettialat:
4.1. Torjutaan synteettisten huumausaineiden laitonta tuotantoa ja huumausaineiden laitonta viljelyä.
4.2. Puututaan lähtöaineiden kulkeutumiseen laittomaan valmistukseen ja kauppaan sekä korvaavien yhdisteiden kehittämiseen ⁸ .
4.3. Puututaan laittomien huumausaineiden tuotantoon ja kauppaan liittyviin ympäristörikoksiin.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 4.1. Tarvitaan lisää lainvalvontaviranomaisten toimenpiteitä, jotta laittomat synteettisten huumeiden laboratoriot voidaan löytää ja hajottaa sekä lopettaa EU:ssa valmistettujen laittomien huumeiden vienti. Lainvalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten elinten olisi myös tehostettava toimenpiteitä, jotta huumausaineiden laittomaan viljelyyn voidaan puuttua entistä paremmin.
- 4.2. Euroopan ja kansainvälisellä tasolla on käsiteltävä myös ongelmia, jotka liittyvät huumausaineiden lähtöaineiden kulkeutumiseen laittomaan valmistukseen ja kauppaan sekä korvaavien yhdisteiden kehittämiseen.

⁸ Termi "korvaava yhdiste" kattaa laajan kirjon aineita, joihin viitataan niin virallisissa kuin epävirallisissakin raporteissa vaihtelevasti sanoilla "design-lähtöaine", "peitetty lähtöaine", "lähtökemikaalin esiaine" tai "peitetty huume" – EMCDDA, Drug Precursor Development in the European Union, 2019, sivu 2.

4.3. Toiminta on kohdennettava laittomien huumausaineiden tuotantoon ja kauppaan liittyviin ympäristör rikoksiin. Ympäristövahinkojen kannalta on olennaisen tärkeää puuttua laittomien synteettisten huumeiden tuotannossa syntyneeseen kemikaalijätteeseen liittyviin ympäristövaikutuksiin, terveysvaaroihin ja kustannuksiin. Tämä on todettu myös EMPACTissa. Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä huomiota myös takavarikoitujen laittomien huumeiden, lähtöaineiden sekä laittomien huumeiden valmistuksessa käytettyjen muiden kemikaalien ja laitteiden käsittelyyn ja tuhoamiseen sekä syntyvän jätteen ekologiseen hävittämiseen.

II HUUMAUSAINOIDEN KYSYNNÄN VÄHENTÄMINEN: ENNALTAEHKÄISY, HOITO JA HOITOPALVELUT

Huumausaineiden kysynnän vähentämiseksi toteutetaan keskenään yhtä tärkeitä ja toisiaan tukevia toimenpiteitä, joihin kuuluvat ennaltaehkäisy (ympäristöön liittyvä, yleismaailmallinen, valikoitu ja kohdennettu), varhainen havaitseminen ja puuttuminen, neuvonta, hoito, kuntoutus, yhteiskuntaan sopeutuminen ja toipuminen.

Huumausaineiden kysynnän vähentämisen osalta strategian tavoitteena on edistää lasten ja nuorten tervettä ja turvallista kehitystä sekä vähentää laittomien huumausaineiden käyttöä. Sen tavoitteena on myös viivyttää huumausaineidenkäytön aloittamisikää, ehkäistä ja vähentää ongelmakäyttöä, hoitaa huumausaineriippuvuutta, huolehtia toipumisesta ja yhteiskuntaan sopeutumisesta ja auttaa siinä yhtenäisellä, monialaisella ja näyttöön perustuvalla tavalla sekä edistämällä kansanterveyden, sosiaalipolitiikan ja oikeuden alalla toteutettavien toimien johdonmukaisuutta ja turvaamalla se.

Strateginen prioriteetti 5: Ehkäistään huumeiden käyttöä ja valistetaan huumeiden haitallisista vaikutuksista

Prioriteettialat:

- 5.1. Tarjotaan näyttöön perustuvia ympäristöön ja yleiseen ennaltaehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä ja strategioita, toteutetaan niitä ja lisätään tarvittaessa niiden saatavuutta asiaankuuluvien kohderyhmien ja -ympäristöjen osalta sietokyvyn parantamiseksi sekä elämäntaitojen ja terveellisten elämänvalintojen vahvistamiseksi.
- 5.2. Tarjotaan näyttöön perustuvia ennaltaehkäisytoimenpiteitä, toteutetaan niitä ja lisätään tarvittaessa niiden saatavuutta nuorten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa.
- 5.3. Tarjotaan näyttöön perustuvia varhaisen puuttumisen toimenpiteitä, toteutetaan niitä ja lisätään tarvittaessa niiden saatavuutta.
- 5.4. Levitetään uusinta tieteellistä näyttöä päättäjien ja alan toimijoiden keskuuteen ja annetaan heille koulutusta.
- 5.5. Puututaan ajamiseen huumausaineiden vaikutuksen alaisena.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 5.1. Kaikkien henkilöiden terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi on tärkeää asettaa laajasti saataville näyttöön perustuvia ympäristöön ja yleiseen ennaltaehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä ja strategioita, myös sellaisia, jotka lisäävät vastustuskykyä, parantavat terveysosaamista ja edistävät elämäntaitoja ja mahdollisuuksia valita terveitä elämäntapoja. Lisäksi olisi edelleen tarvittaessa toteutettava myös perheisiin kohdistettuja näyttöön perustuvia ohjelmia.

5.2. Näyttöön perustuvien toimenpiteiden pitäisi olla saatavilla ja niitä tulisi toteuttaa sellaisten ihmisten tukemiseksi, joilla on erityisiä ja monenlaisia ongelmia ja jotka voivat olla alttiimpia huumeidenkäyttöön liittyville riskeille, myös uusien psykoaktiivisten aineiden osalta, ja alttiimpia omaksumaan riskialttiita huumeidenkäyttötapoja. Tehokkaan ennaltaehkäisyn tulisi soveltua paikalliseen sosiaaliseen tilanteeseen ja kohderyhmän tarpeisiin, perustua tieteelliseen näyttöön ja olla turvallista ja tehokasta. Nuorten tavoittamiseksi siinä olisi hyödynnettävä täysimääräisesti uusia ja innovatiivisia digitaalisia viestintäkanavia. Toteutettavien toimenpiteiden olisi perustuttava näyttöön ja niillä olisi tuettava positiivisia suhteita niin oman ikäryhmän kuin aikuistenkin kanssa. Ennaltaehkäisevässä toiminnassa tärkeä kohderyhmä ovat nuoret erilaisissa toimintaympäristöissä, kuten koulussa, perheessä, yöelämässä, työpaikalla, omassa yhteisössään sekä internetissä ja sosiaalisessa mediassa. Erityistä huomiota olisi kuitenkin kiinnitettävä myös ryhmiin, jotka on eurooppalaisessa, kansallisessa ja paikallisessa tutkimuksessa tunnistettu erityisen alttiiksi huumeiden käytölle.

5.3. On tarjottava ja asetettava tarvittaessa paremmin saataville tehokkaita toimenpiteitä, joilla estetään vakavien huumeidenkäyttöhäiriöiden kehittyminen. Asianmukaisesti kohdennettuja varhaisen puuttumisen toimenpiteitä on kohdistettava niihin, joiden ongelma on vaarassa edetä vakavammaksi, helpottamalla myös yhteistyötä kaikkien sidosryhmien välillä, mukaan lukien vanhemmat ja perheet, koulutusalan ammattilaiset tai perhetuki, verkostot, nuorisopalvelut, opiskelijaliitot, urheilujärjestöt ja huumeita käyttävien ihmisten verkostot. On tärkeää hyödyntää paremmin perusterveydenhuollon ammattilaisia, jotta ongelmakäyttö tunnistettaisiin paremmin ja voitaisiin tarjota lyhytaikaisia varhaisen puuttumisen toimenpiteitä.

5.4. Viimeisin tieteellinen näyttö on koottu huumausaineiden ennaltaehkäisyn eurooppalaisiin laatuvaatimukseen (EDPQS), UNODC:n / WHO:n huumausaineiden käytön ehkäisemistä koskeviin kansainvälisiin standardeihin ja eurooppalaiseen ehkäisevän päihdetyön opinto-ohjelmaan. On tärkeää levittää näitä välineitä ja puhua näyttöön perustuvan ennaltaehkäisyn ja koulutuksen puolesta päätöksentekijöiden, mielipidejohtajien ja alan toimijoiden keskuudessa sekä osoittaa toimenpiteille riittävästi rahoitusta.

5.5. Huomiota olisi kiinnitettävä huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajamisen ja siitä aiheutuneiden onnettomuuksien ehkäisemiseen. Ennen kaikkea tarvitaan valistusta huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajamiseen liittyvistä riskeistä. Tällä alalla tarvitaan lisätutkimusta ja -kehittämistä toimivien poliittisten ja operatiivisten toimien määrittämiseksi ja arvioimiseksi, mukaan lukien helppokäyttöisten menetelmien kehittäminen huumeiden tienvarsitestausta varten.

Strateginen prioriteetti 6: Varmistetaan pääsy hoitoon ja hoitopalveluihin ja vahvistetaan niitä

Prioriteettialat:
6.1. Varmistetaan vapaaehtoinen pääsy hoitoon ja hoitopalveluihin, jotka toimivat tiiviissä yhteistyössä ja koordinoitusti muiden terveys- ja sosiaalisten tukipalvelujen kanssa.
6.2. Edistetään vertaistystä.
6.3. Tunnistetaan ja korjataan esteitä hoitopalveluihin pääsyn tieltä sekä varmistetaan hoidon ja hoitopalvelujen kattavuus ja laajennetaan niitä tarvittaessa yksilöllisten tarpeiden perusteella.
6.4. Vähennetään leimaamista.
6.5. Toteutetaan laajamittaisesti naisten erityisiin tarpeisiin vastaavaa hoitoa.
6.6. Toteutetaan hoitomalleja ryhmille, joille on erityishoitotarpeita.
6.7. Varmistetaan aineiden saanti, saatavuus ja asianmukainen käyttö lääkinnällisissä ja tieteellisissä tarkoituksissa sekä parannetaan saantia, saatavuutta ja asianmukaista käyttöä tarvittaessa.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

6.1. Varmistetaan vapaaehtoinen ja syrjimätön pääsy laajaan valikoimaan tehokkaita näyttöön perustuvia palveluja, mukaan lukien ammattimainen neuvonta, psykososiaalinen, behavioristinen ja lääkeavusteinen hoito, mukaan lukien yksilökeskeinen opioidiylläpitohoito, kuntoutus, sosiaalinen kuntoutus ja toipumista tukevat ohjelmat. Näiden palvelujen on oltava hyvin koordinoituja ja toimittava yhdessä muiden sosiaali-, terveys-, työllisyys- ja nuorisopalvelujen kanssa, jotta hoidon jatkuvuus toteutuisi kokonaisuudessaan, se olisi mahdollisimman tehokasta ja siinä voitaisiin keskittyä yksilöllisiin tarpeisiin ja sairauksien yhteisesiintymiseen.

Henkilöstön koulutus olisi laadittava näyttöön perustuvien toimenpiteiden pohjalta. Olisi annettava neuvontaa ja näyttöön perustuvaa hoitoa, joilla puututaan huumausaineiden monikäyttöön sekä huumeita käyttävien nuorten ja heidän perheidensä erityistarpeisiin.

- 6.2. Vertaisten johtamat tiedotustoimet ja vertaisryhmissä työskentely olisi tunnustettava keskeiseksi osatekijäksi huumeita käyttävän ihmisen hoitosuunnitelmassa, mikä edistää itsenäisyyttä ja voimaantumista ja antaa tunnustusta vertaisten asiantuntemukselle ja kokemuksille. Vertaistukityötä olisi edistettävä väylänä huumeita käyttävien ihmisten yhteisön kannalta keskeisen tiedon, tuen ja valistustoimien tarjoamiseksi.
- 6.3. On puututtava esteisiin, jotka haittaavat pääsyä hoidon ja tukipalvelujen piiriin, ja on varmistettava, että sekä terveydenhuolto- että sosiaalipalveluja on riittävästi saatavilla, niitä rahoitetaan riittävästi ja että ne soveltuvat kohderyhmiensä tarpeisiin ja ottavat huomioon sukupuolinäkökulman. Tähän voi sisältyä myös sähköisten terveystalvelujen tarjonta, erityisesti covid-19-pandemian yhteydessä. Hoitoon ja tukipalvelujen piiriin pääsyn esteitä olisi myös vähennettävä kunkin kohderyhmän keskeisten ominaisuuksien mukaan, joita ovat esimerkiksi väestötekijät (esim. ikä, sukupuoli, koulutus, kulttuuritausta), tilanteeseen liittyvät tekijät (esim. köyhyys, perhesuhteet, sosiaalinen ympäristö, kodittomuus, maahanmuutto, vankeus) ja henkilökohtaiset tekijät (esim. fyysinen terveys ja mielenterveys, vammat, henkinen hyvinvointi).
- 6.4. Myös huumeiden käyttöön ja huumeidenkäyttöhäiriöihin liittyvään leimaamiseen on puututtava, erityisesti siksi, että tällä leimaamisella voi olla haitallista vaikutusta huumeita käyttävien ihmisten mielenterveyteen ja fyysiseen terveyteen, ja se voi myös estää hakemasta tukea. Tässä suhteessa olisi huomioitava erityisesti sellaisten ihmisten ottaminen osallisiksi politiikan kehittämiseen, jotka ovat itse kokeneet huumeidenkäyttöön liittyvää leimaamista.

- 6.5. Tarvitaan toimia, jotta voidaan tunnistaa aiempaa paremmin esteet, joita naisilla on neuvonta-, hoito- ja kuntoutuspalveluihin pääsyssä ja niiden jatkamisessa, sekä puuttua niihin. Näitä esteitä ovat muun muassa lähisuhdeväkivalta, traumat, leimaaminen, fyysistä ja mielenterveyttä koskevat ongelmat sekä raskauteen ja lastenhoitoon liittyvät kysymykset, ja kaikkia näitä esteitä voivat pahentaa väestötekijät, sosioekonomiset tekijät sekä tilannekohtaiset ja henkilökohtaiset tekijät. Jotta tarjonta olisi toimivaa, siinä olisi otettava huomioon huumeongelmaisten naisten erityiset tarpeet ja kokemukset. Siinä olisi myös tiedostettava, että huumeidenkäyttötavat ja huumeongelmat saattavat olla erilaisia kuin miehillä. Olisi kehitettävä vain naisille tarkoitettuja palveluja ja heidän lastensa hoitopalveluja sekä muunlaisia erikoishoitomuotoja, kuten tiiviitä yhteistyökumppanuuksia haavoittuvassa asemassa olevien naisten tai lähisuhdeväkivallan uhrien parissa työskentelevien hoidontarjoajien kanssa.
- 6.6. Olisi tiedostettava, että huumeita käyttäviä ihmisiä on monenlaisia. Siksi olisi toteutettava toimenpiteitä sellaisten palvelujen tarjoamiseksi, jotka vastaavat tätä moninaisuutta ja eri ryhmien tarpeita huumausaineiden ongelmakäytön osalta. Erityisiä huumeidenkäyttäjien ja huumeidenkäyttöhäiriöstä kärsivien ryhmiä, joiden tarpeet ovat muita monimutkaisempia tai erityisempiä, ovat muun muassa seuraavat: lapset ja nuoret, vanhemmat ihmiset, joilla on pitkä huumeidenkäyttö- ja riippuvuushistoria; samaan aikaan mielenterveysongelmista kärsivät ihmiset; LGBTI+-ihmiset; huumeiden sekakäyttäjät; huumeidenkäyttäjät, joilla on myös lapsia; vammaiset ihmiset; etniset vähemmistöt, maahanmuuttajat, pakolaiset, turvapaikanhakijat; seksityötä tekevät ja prostituutiota harjoittavat ihmiset sekä kodittomat. Näiden ryhmien tehokas sitouttaminen edellyttää myös hoitomalleja, joissa tiedostetaan, että tarvitaan terveydenhuolto-, nuoriso- ja sosiaalipalvelujen väliset rajat ylittäviä kumppanuuksia sekä potilaiden ja hoitajien ryhmiä.
- 6.7. Se, ettei valvottuihin aineisiin ole pääsyä ja ettei niitä ole saatavilla lääketieteellisiä ja tieteellisiä tarkoituksia varten, aiheuttaa tarpeetonta inhimillistä kärsimystä eikä se ole kansainvälisten sopimusten ja ihmisoikeuksien mukaista. Samaan aikaan näiden aineiden väärinkäytön ja väärin käsiin kulkeutumisen riski on todellinen. Tästä syystä näitä aineita on ehdottomasti käytettävä asianmukaisesti. On edistettävä ja toteutettava tasapainoista toimintamallia, jossa keskitytään sekä systeemisiin, oikeudellisiin ja taloudellisiin kysymyksiin että valmiuksien kehittämiseen ja tiedotustoimintaan.

III HUUMAUSAINESIIN LIITTYVIIN HAITTOIHIN PUUTTUMINEN

Huumeidenkäyttö voi aiheuttaa terveydellisiä ja sosiaalisia haittoja paitsi niiden käyttäjille myös heidän perheilleen ja laajemmalle yhteisölle. Siksi tässä luvussa keskitytään toimenpiteisiin ja politiikkoihin, jotka ehkäisevät tai vähentävät mahdollisia terveydellisiä ja sosiaalisia riskejä ja haittoja käyttäjille, yhteiskunnalle ja vankilaympäristöissä. Näiden toimenpiteiden ja politiikkojen toteutuksessa on otettava huomioon kansalliset tarpeet ja kansallinen lainsäädäntö.

Vangit ovat muuhun väestöön verrattuna todennäköisemmin käyttäneet huumeita ja heillä on myös todennäköisemmin kokemusta riskialttiista käyttötavoista, kuten suonensisäisten huumeiden käytöstä. Jopa 70 prosenttia Euroopan vangeista on käyttänyt laittomia huumeita⁹. Huumeongelmat voivat pahentua vankilaoloissa, mikä johtuu vaikeuksista sietää vankeusoloja ja huumeiden, myös uusien psykoaktiivisten aineiden, saatavuudesta. Toisaalta vankeusaika voi tarjota tilaisuuden hoitoon ja kuntoutukseen.

Strateginen prioriteetti 7: Toimenpiteet riskien ja haittojen vähentämiseksi ja muut toimenpiteet huumeita käyttävien ihmisten suojelemiseksi

Prioriteettialat:
7.1. Vähennetään huumeisiin liittyvien tartuntatautien ja muiden kielteisten terveydellisten ja sosiaalisten seurauksien esiintyvyyttä ja ilmaantuvuutta.
7.2. Estetään yliannostukset ja huumekuolemat.
7.3. Edistetään kansalaisyhteiskunnan osallistumista ja taataan kestävä rahoitus.
7.4. Tarjotaan vaihtoehtoja pakkokeinoseuraamuksille.

⁹ EMCDDA 'Prison topics page', https://www.emcdda.europa.eu/topics/prison_en.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 7.1. Riskien ja haittojen vähentämistä koskevien palvelujen saatavuutta, käytettävyyttä ja kattavuutta on pidettävä yllä ja tarvittaessa parannettava. Näyttöön perustuvista toimenpiteistä olisi myös järjestettävä koulutusta. Näiden palvelujen ohjenuorana olisi käytettävä huumausaineiden kysynnän vähentämistä EU:ssa koskevia vähimmäislaatuvaatimuksia. On tarpeen jatkossakin ehkäistä ja hoitaa veren välityksellä tarttuvia infektioitauteja, erityisesti HIV:tä ja hepatiitti C:tä (HCV), ja tavoittaa suuren riskin väestöryhmät ja saada heidät hoito- ja muiden tukipalvelujen piiriin. Veren välityksellä tarttuvien infektioautien estämiseksi ruiskuhuumeiden käyttäjien keskuudessa EU:n jäsenvaltiot toteuttavat neula- ja ruiskuohjelmia, jotka ovat yhteydessä matalan kynnyksen sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin, opioidikorvaushoitoon, helposti saatavilla oleviin vapaaehtoiisiin HIV- ja HCV-testeihin ja hoitotoimenpiteisiin. Lisäksi suuren riskin väestöryhmien tavoittamiseksi jäsenvaltiot ovat soveltaneet erilaisia innovatiivisia toimenpiteitä, esimerkiksi valvottuja huumeiden käyttöhuoneita, riskien ja haittojen vähentämiseksi ja haavoittuvimpien ryhmien saattamiseksi hoitopalvelujen piiriin. Lisäksi matalan kynnyksen palvelut, etsivä kenttätö ja yhteistyö huumeita käyttävien ihmisten ja heidän perheidensä kanssa ovat välttämättömiä huumeidenkäytön kielteisten terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten vähentämiseksi.
- 7.2. Nykyisten toimien joukossa ei ole tehokkaita toimenpiteitä, joiden avulla huumeiden yliannostukset estettäisiin. Opioidiantagonisti naloksonin käyttöä, mukaan lukien ohjelmat, joissa naloksoni annetaan mukaan, olisi siksi tutkittava edelleen ja toteutettava opioidien yliannostusten käsittelemiseksi tai niihin puuttumiseksi. Lisäksi tarvitaan lisää todisteita valvotuista huumeiden käyttöhuoneista, joilla pyritään ehkäisemään huumekuolemia. Huumehoitopalveluilla on myös tärkeä rooli huumeisiin liittyvän kuolleisuuden estämisessä. Olisi harkittava uusia toimenpiteitä. Olisi esimerkiksi kehitettävä ja testattava innovatiivisia toimintamalleja suhteessa stimulanttien käyttäjiin ja nuoriin, jotka käyvät yökerhoissa ja juhlissa. Lisäksi haittojen vähentämistä koskevien palvelujen alalla olisi säilytettävä sellaiset joissakin jäsenvaltioissa covid-19-pandemian seurauksena käyttöön otetut innovaatiot, jotka ovat tehokkaita ja hyviksi arvioituja. EU:ssa tapahtuvien yliannostuskuolemien seuranta ja raportointia on edelleen parannettava. Yliannostuskuolemien tulisi olla keskeinen indikaattori strategian toteutuksessa saavutetun edistymisen mittaamisessa.

7.3. Jotta huumeiden käyttöön liittyvien riskien ja haittojen vähentäminen onnistuu parhaimmalla mahdollisella tavalla, on ehdottoman tärkeää edistää ja kannustaa kansalaisyhteiskunnan – mukaan lukien kansalaisjärjestöt, nuoret, huumeita käyttävät ihmiset, huumausaineisiin liittyvien palvelujen asiakkaat, tiedeyhteisö ja muut asiantuntijat – aktiivista ja mielekästä osallistumista huumausainepolitiikan kehittämiseen ja toteuttamiseen. On lisäksi ehdottoman välttämätöntä antaa huumehoitopalvelujen käyttöön asianmukaiset resurssit paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla.

7.4. Kaikki jäsenvaltiot käyttävät ainakin yhtä vaihtoehtoa pakkokeinoseuraamuksille¹⁰ huumeiden käyttörikoksissa ja huumausainerikoksista pidätettyjen, syytteeseen asetettujen tai tuomittujen henkilöiden kohdalla tai tilanteissa, joissa henkilöllä todetaan olevan hallussaan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettuja huumeita. Toimia olisi kuitenkin tehostettava ja tehokkaiden toimien¹¹ toteutuksen valtavirtaistamista jatkettava. Tältä osin huumeiden käyttö ja/tai henkilökohtaiseen kulutukseen tarkoitettujen pienen huumausainemäärän hallussapito eivät ole rikoksia monissa jäsenvaltioissa tai on olemassa mahdollisuus pidäytyä määräämästä rikosoikeudellisia seuraamuksia. Tällä alalla tarvitaan kattavampia ja perusteellisempia tietoja sekä parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä.

¹⁰ Käsite "pakkokeinoseuraamuksien vaihtoehdot" voi jäsenvaltioiden kansallisesta lainsäädännöstä riippuen tarkoittaa myös vaihtoehtoja, joita käytetään huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien perinteisten rikosoikeudellisten toimenpiteiden sijasta tai ohella.

¹¹ Pakkokeinotoimenpiteiden vaihtoehdoiksi määritellään toimenpiteet, joissa on jokin kuntouttava tekijä tai joissa jätetään toimenpide toteuttamatta (päädetään esimerkiksi olla nostamatta kannetta tai syytettä), sekä ne, joita käytetään vankilan tai muun rangaistuksen sijasta (esimerkiksi huumehoitoa edellyttävä ehdollinen rangaistus). Ks. neuvoston maaliskuussa 2018 antamat päätelmät huumeita käyttäviin rikollisiin kohdistettavien pakkokeinoseuraamuksien vaihtoehdoista (6931/18).

Strateginen prioriteetti 8: Puututaan niiden ihmisten, jotka käyttävät huumeita vankilaympäristössä ja vapautumisensa jälkeen, terveydellisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin

Prioriteettialat:

- 8.1. Varmistetaan terveydenhuollon vastaavuus ja jatkuvuus vankiloissa ja ehdonalaishuollossa.
- 8.2. Toteutetaan vankiloissa näyttöön perustuvia toimenpiteitä huumeiden käytön ja sen terveysvaikutusten ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi, mukaan lukien toimenpiteet huumeisiin liittyvien kuolemien ja veriteitse tarttuvien virusten leviämisen riskin estämiseksi.
- 8.3. Huolehditaan palveluista yliannostusten ehkäisemiseksi ja hoitoon ohjaamiseksi, jotta varmistetaan hoidon jatkuvuus vankilasta vapautumisen jälkeen.
- 8.4. Vähennetään huumeiden saatavuutta vankiloissa.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 8.1. Huumeita käyttäville vangeille mies- ja naisvankiloissa sekä vapautumisen jälkeen on annettava huumehoitopalveluita, mukaan lukien opioidikorvaushoito, kuntoutus ja toipuminen, sekä huolehdittava toimenpiteistä leimaamisen vähentämiseksi sen ohella, että tuetaan yhteiskuntaan sopeutumista. Kullekin jäsenvaltiolle sekä vankilalle ja ehdonalaishuollossa sopivan jatkuvan hoidon mallin kehittäminen on olennaisen tärkeää, jotta vangit voisivat saada monenlaista tukea, jota he tarvitsevat saavuttaakseen omat toipumistavoitteensa vankilaan siirryttyään ja vankilassa ollessaan. Vastaavasti vankeja olisi tuettava vapautumisen jälkeen varmistamalla pääsy terveyst- ja sosiaalipalveluihin, työllisyyden sekä asumisen piiriin ja auttamalla heitä sopeutumaan uudelleen yhteiskuntaan. On tärkeää tarjota jatkuva pääsy näyttöön perustuviin huumehoitopalveluihin, jotka vastaavat yhteisön sisällä tarjottavia palveluja.

- 8.2. Kattavaan strategiaan kuuluu osana myös huumeidenkäytön ja veren välityksellä tarttuvien infektioiden leviämisen ehkäiseminen vankeinhoidossa sekä näyttöön perustuvien ennaltaehkäisevien toimenpiteiden että riskien ja haittojen vähentämistoimenpiteiden avulla, joiden toteutuksesta vastaa hyvin koulutettu henkilöstö tai vertaisryhmän edustaja. Samaan tapaan kuin yhteisön sisällä, vankilaympäristössä tulisi harkita pääsyn tarjoamista veren välityksellä tarttuvien infektioiden testaukseen ja hoitoon sekä muita toimenpiteitä, jotka vähentävät huumeidenkäyttöön liittyviä terveysriskejä.
- 8.3. Yliannostusten ja huumekuolemien vähentämiseksi vankilasta vapautumisen jälkeen voitaisiin asettaa saataville koulutusta yliannostustietoisuudesta, joka yhdistettäisiin mukaan otettavaan naloksoniin, siinä määrin kuin mahdollista.
- 8.4. Olisi tärkeää rikkoa kanavat, joita pitkin laittomat huumeet ja uudet psykoaktiiviset aineet tulevat vankilaan. Toimivat toimenpiteet voisivat perustua siihen, että hyödynnetään paremmin nykyisiä välineitä, kuten yhteistyötä lainvalvontaviranomaisten kanssa, tietojen jakamista ja käsittelyä, korruption torjuntaa, tiedustelutietojen käyttöä ja huumetestausta.

IV KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Strateginen prioriteetti 9: *Vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä kolmansien maiden, alueiden sekä kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen kanssa ja monenvälisellä tasolla strategian toimintamallin noudattamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi, myös kehitysyhteistyön alalla. Tehostetaan EU:n roolia ihmiskeskeisen ja ihmisoikeuksiin suuntautuneen huumausainepolitiikan kansainvälisenä välittäjänä*

Huumausaineongelman maailmanlaajuisen luonteen vuoksi EU:n huume politiikan sisäiset ja ulkoiset ulottuvuudet ovat yhä enemmän yhteydessä toisiinsa. Kansainvälinen yhteistyö on näin ollen välttämätöntä, jotta voidaan noudattaa strategian toimintamallia ja toteuttaa sen tavoitteet. Sen olisi kuvastettava yhdenmukaista, monitieteistä, tasapainoista ja näyttöön perustuvaa EU:n toimintamallia, jota strategiassa luonnehditaan. Se myös osaltaan nopeuttaa EU:n kansainvälisellä tasolla tekemien sitoumusten toteuttamista. Agenda 2030:ssa esitettyjen kestävä kehityksen tavoitteiden olisi ohjattava kansainvälisen huumausainepolitiikan kehittämistä.

EU:n ulkosuhteet huumausaineiden alalla perustuvat jaetun vastuun ja monenvälisyyden periaatteisiin, kehitykseen perustuvan toimintamallin edistämiseen, ihmisoikeuksien ja ihmisarvon kunnioittamiseen, oikeusvaltioperiaatteen sekä huumausaineiden valvonnasta tehtyjen kansainvälisten yleissopimusten noudattamiseen.

Vuoden 2016 YK:n yleiskokouksen erityisistunnon päätösasiakirjan ja kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n nopeatuettua täytäntöönpanoa olisi tuettava voimakkaasti. YK-järjestelmän yhteinen kanta, jolla tuetaan kansainvälisen huumausaineiden valvonnan toteuttamista virastojen välisen tehokkaan yhteistyön avulla sekä ihmisoikeuksia ja huume politiikkaa koskevat kansainväliset suuntaviivat ovat kansainvälisen huume politiikan tärkeitä ohjenuoria. Vastaavasti kansalaisyhteiskunnan ja tiedeyhteisön jatkuva osallistuminen on erittäin tärkeää EU:lle, koska niillä on ratkaiseva rooli maailman huume tilanteen arvioinnissa ja käsittelyssä.

Lisäksi olisi taattava, että EU:n strategia ja sen tavoitteet otetaan huomioon EU:n yleisissä ulkopoliittisissa puitteissa osana kattavaa toimintamallia, jossa hyödynnetään kaikilta osin johdonmukaisesti ja koordinoitusti EU:n käytettävissä olevia eri politiikkoja ja diplomaattisia, poliittisia ja rahoitusvälineitä. Tämä edellyttää erityisesti sitä, että kansainvälinen yhteistyö huumausaineiden alalla otetaan huomioon yleisissä poliittisissa suhteissa ja puitesopimuksissa EU:n ja sen kumppanien välillä kansallisella ja/tai alueellisella tasolla. Tarvittaessa ja jotta tietoa uhkakuva-arvioista parannettaisiin, olisi käytettävä yhteistyömuotoja yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) välineiden kanssa (kuten yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) operaatiot) nykyisen EU:n toimintapolitiikan puitteissa. Korkean edustajan olisi helpotettava Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) tuella tämän prosessin toteuttamista.

Prioriteettialat:

- 9.1 Osallistutaan huumepolitiikkaa koskevan kansainvälisen ja monenvälisen agendan laatimiseen.
- 9.2. Varmistetaan, että strategioita, tavoitteita ja asiaankuuluvia aloitteita koskeva vuoropuhelu ja tiedonvaihto kolmansien maiden tai alueiden kanssa ovat kestävällä tasolla.
- 9.3. Edistetään kansainvälistä yhteistyötä ottamalla toimivaltaiset EU:n virastot kattavammin mukaan kunkin toimivaltuuksien rajoissa.
- 9.4. Jatketaan nykyisiä ja käynnistetään uusia yhteistyöohjelmia kolmansien maiden tai alueiden ja muiden kumppanien kanssa ohjelmien säännöllisen arvioinnin pohjalta.
- 9.5. Käsitellään strategian kaikkia poliittisia näkökohtia, jotka liittyvät kansainväliseen yhteistyöhön, mukaan lukien turvallisuutta ja oikeudellista yhteistyötä sekä huumausainekysymysten terveystieteiden näkökohtia.
- 9.6. Lujitetaan sitoutumista kehitykseen suunnattuihin huumausainepolitiikkoihin ja vaihtoehtoihin kehitystoimenpiteisiin.
- 9.7. Turvataan kansainvälisten ihmisoikeusnormien ja -velvoitteiden noudattaminen ja edistetään sitä maailmanlaajuisissa huumausainepolitiikoissa.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 9.1. Olisi jatkettava osallistumista huume politiikkaa koskevan kansainvälisen ja monenvälisen agendan laatimiseen strategian toimintamallin ja tavoitteiden mukaisesti. Tähän sisältyy strateginen yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja erityisesti maailman huumausainetilanteen käsittelyä ja laittomien huumausaineiden torjumista YK-järjestelmässä johtavan toimijan UNODC:n kanssa sekä EU:n osallistuminen YK:n politiikkaprosesseihin, erityisesti YK:n pääasiallisen, huumausainevalvontaa koskevista asioista vastaavan päätöksentekaelimen eli huumausainetoimikunnan sekä muiden terveys-, ihmisoikeus- ja kehityskysymyksiin keskittyvien YK:n foorumien toimintaan.
- 9.2. Olisi varmistettava, että strategioista, tavoitteista ja aloitteista käytävä poliittinen vuoropuhelu ja tiedonvaihto ovat kestävällä tasolla. Näin tehdään käymällä vuoropuhelua huumausainekysymyksistä kansainvälisten kumppanien kanssa sekä alueellisella että kahdenvälisellä tasolla. Nämä vuoropuhelumuodot ovat keskeinen osa EU:n kansainvälistä yhteistyötä koskevaa toimintamallia. Kumppanit, joiden kanssa huumausaineita koskevia vuoropuheluja jatketaan tai käynnistetään, määritetään sen mukaan, mikä niiden merkitys on globaalia huumausainetilannetta käsiteltäessä, ottaen huomioon myös EU:n yleiset suhteet kyseisiin kumppaneihin. Näiden vuoropuheluiden olisi täydennettävä muita ulkoisen yhteistyön rakenteita ja niiden vaikutuksia ja oltava johdonmukaisia niiden kanssa sekä toimittava tarvittaessa foorumina keskusteluille yhteistyön painopisteistä ja EU:n rahoittamien hankkeiden edistymisestä.
- 9.3. Kansainvälistä yhteistyötä huumausaineiden alalla olisi edistettävä ottamalla EU:n virastot, erityisesti Europol ja EMCDDA kunkin toimivaltuuksien rajoissa, kattavammin mukaan synergiassa kansainvälisten toimijoiden työn kanssa ja tarjoamalla niille asianmukaiset resurssit, joita ne tarvitsevat ottaakseen suuremman roolin ja täyttääkseen strategian mukaiset velvoitteensa.

9.4. Yhteistyöaloitteet ja -ohjelmat ovat keskeisessä asemassa, kun vahvistetaan edelleen ja tuetaan kolmansien maiden ponnisteluja käsitellä huumausainekysymyksiä näyttöön perustuvalla, yhdenmetyllä, tasapainoisella ja monialaisella tavalla ja noudattaen kaikilta osin kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteita. Näihin kuuluvat ohjelmat, joiden tavoitteena on käsitellä kansanterveydelle, kehitykselle ja turvallisuudelle aiheutuvia haasteita. Olisi varmistettava asianmukaiset taloudelliset ja asiantuntijaresurssit (jotka EU ja sen jäsenvaltiot tarjoavat), myös vahvistamalla rahoitus- ja teknisen tuen koordinoitua, seuranta- ja arviointia.

Tähän olisi sisällytettävä myös se, että ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille ja Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanimaille annetaan tukea valmiuksien kehittämiseen huumausaineiden tarjonnan ja kysynnän vähentämisessä sekä näyttöön perustuviin, tehokkaisiin ja tasapainoisiin huumausainepolitiikkoihin lujittamalla yhteistyötä, myös EU:n parhaiden käytäntöjen jakamisen osalta.

9.5. Huumausaineiden alalla tehtävässä kansainvälisessä yhteistyössä olisi käsiteltävä strategian kaikkia poliittisia näkökohtia, myös huumausainekysymysten toisiinsa sidoksissa olevia turvallisuus-, kehitys- ja terveystieteellisiä näkökohtia.

Näihin olisi sisällytettävä huumausaineisiin liittyvien rikosten ennaltaehkäisy sekä lainvalvonta- ja oikeudellinen yhteistyö. Lisäksi olisi käsiteltävä mahdollisia yhteyksiä terrorismiin ja muuhun rajatylittävään rikollisuuteen, kuten YK:n oikeudellisessa kehityksessä määritetään. Puuttamalla huumausaineiden tuotantoon kumppanimaissa täysin kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti voidaan vähentää huomattavasti huumausaineiden tarjontaa ja saatavuutta EU:n kotimarkkinoilla. Kansainvälistä yhteistyötä oikeuden ja lainvalvonnan aloilla sekä huumausaineiden seurantakeskusten välillä edistävillä ja asiaankuuluvien viranomaisten valmiuksia kehittäville, tähän prioriteettiin kuuluvilla toimilla olisi pyrittävä jatkuvasti puuttumaan järjestäytyneen rikollisuuden perussyihin ja tärkeimpiin liikkeellepaneviin tekijöihin sekä edistämään paikallisyhteisöjen vastustuskykyä sitä vastaan.

Tähän olisi sisällytettävä myös huumeidenkäytön terveystieteelliset kohdat, myös kysynnän ja tarjonnan vähentämistoimenpiteiden vaikutukset huumeiden käyttäjiin ja suureen yleisöön. Tämä merkitsee sitä, että on edistettävä ennaltaehkäisyä, hoitoa, riskien ja haittojen vähentämistä sekä pakkokeinoseuraamusten vaihtoehtoja ja sopeutumista uudelleen yhteiskuntaan ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti. Lisäksi olisi edistettävä valvottujen aineiden parempaa saantia ja saatavuutta lääkinnällisiin ja tieteellisiin tarkoituksiin.

- 9.6. Olisi myös puututtava EU:hun mahdollisesti vaikuttavaan laittomien huumeiden, etenkin heroinin valmistuksessa käytettävän oopiumiunikon ja kokaiinin valmistuksessa käytettävän kokapensaankannabiksen, viljelyyn kolmansissa maissa erityisesti vahvistamalla uudelleen sitoutuminen vaihtoehtoisiin kehitystoimenpiteisiin¹² ja lujittamalla sitä: laittomaan huumausainekauppaan perustuvien talouksien peruslähtökohtiin on puututtava soveltamalla integroitua toimintamallia, jossa yhdistyvät maaseudun kehittäminen, köyhyyden vähentäminen, sosioekonominen kehitys, maan ja maa- ja metsätalouden tuotteiden saatavuuden edistäminen, ympäristönsuojelu ja ilmastonmuutos, oikeusvaltioperiaatteen, turvallisuuden ja hyvän hallintotavan edistäminen kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n puitteissa ja täysin kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti sekä sitoutuminen sukupuolten tasa-arvoon. Nämä kehitysyhteistyötoimet olisi toteutettava OECD:n kehitysapukomitean (DAC) suuntaviivojen ja normien mukaisesti.

Toimissa olisi myös noudatettava ehdollisuuden purkamista, syrjimättömyyttä ja asianmukaista jaksottamista koskevia periaatteita, ja niiden onnistumista olisi mitattava sosioekonomisilla indikaattoreilla, joiden näkökulma on yksinomaan laittomien huumausainetiljojen seuranta-indikaattoreita laajempi, jotta varmistetaan kohteena olevien yhteisöjen sitoutuminen toimiin.

Tähän kuuluu se, että tunnustetaan kehityskeskiset huumeidenpolitiikan toimet oikeutetuiksi keinoiksi käsitellä esimerkiksi huumeidenkauppaa ja kaupunkien huumausainemarkkinoita kehitysmaissa.

¹² Ks. neuvoston marraskuussa 2018 antamat päätelmät vaihtoehtoisesta kehityksestä: "Kohti uutta ymmärrystä vaihtoehtoisesta kehityksestä ja siihen liittyvistä kehittämispainotteisista huumausainepoliittisista toiminista – vuoden 2016 YK:n yleiskokouksen erityisistunnon suosittelujen ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon edistäminen" (14338/18).

9.7. Ihmisoikeuksien suojeleminen ja edistäminen kaikilta osin olisi sisällytettävä

huumausainekysymyksiä koskevaan EU:n ulkoiseen toimintaan ja otettava siinä erityiseksi tavoitteeksi, myös monenkeskisellä tasolla toteutettavissa toimissa, poliittisissa vuoropuheluissa sekä huumausainealan ohjelmia ja hankkeita toteutettaessa. Tähän sisältyy huumausainerikosten asianmukaista, oikeasuhteista ja tehokasta käsittelyä koskevan periaatteen noudattaminen kaikissa YK:n huumausainepolitiikkaa koskevissa asiakirjoissa korostetulla tavalla. EU vastustaa voimakkaasti ja yksiselitteisesti kuolemanrangaistuksen käyttöä aina ja kaikissa olosuhteissa. Kuolemanrangaistus rikkoo luovuttamatonta oikeutta elämään ja loukkaa ihmisarvoa. Se ei ehkäise rikoksia ja tekee mahdollisista vääristä tuomioista peruuttamattomia. Kuolemanrangaistuksen käyttäminen huumausainerikoksissa rikkoo kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 6 artiklaa¹³. Ihmisoikeudet ovat yleismaailmallisia, luovuttamattomia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia ja toisiinsa liittyviä, myös huumausainepolitiikan, kehitysavun, terveydenhuollon ja rikosoikeuden yhteydessä¹⁴.

¹³ Maissa, joissa kuolemanrangaistusta ei ole poistettu, kuolemantuomio voidaan langettaa ainoastaan kaikkein vakavimmista rikoksista siten, että sitä sovelletaan ainoastaan ennalta harkittuihin rikoksiin, joiden seuraukset ovat kuolettavat tai muuten erittäin vakavat. YK:n talous- ja sosiaalineuvoston (Ecosoc) päätöslauselma 1984/50, 25. toukokuuta 1984.

¹⁴ International Guidelines on Human Rights and Drug Policy (https://www.humanrights-drugpolicy.org/site/assets/files/1/hrdp_guidelines_2019_v19.pdf).

V TUTKIMUS, INNOVOINTI JA ENNAKOINTI

Strateginen prioriteetti 10: Luodaan synergioita ja tarjotaan EU:lle ja sen jäsenvaltioille kattava näyttöpohja ja ennakointivalmiudet, joita ne tarvitsevat käsitelläkseen jatkuvasti monimutkaistuvaa huumausaineongelmaa tehokkaammin, innovatiivisemmin ja sopeutumiskykyisemmin, ja jotta voisimme kehittää EU:n ja sen jäsenvaltioiden valmiuksia reagoida tuleviin haasteisiin ja kriiseihin

Tutkimuksen, innovoinnin ja ennakkoinnin monitahoinen soveltamisala kattaa huumausaineongelman terveys- ja turvallisuusnäkökohdat, ja siinä tiedostetaan, että nämä liittyvät kiinteästi toisiinsa. Sen tavoitteena on auttaa ymmärtämään paremmin huumausaineongelman kaikkia näkökohtia ja sitä, millaisia tehokkaat toimenpiteet ovat, jotta voidaan tarjota luotettavaa näyttöä tarvittavien politiikkojen kehittämistä ja harjoittamista varten. Sen avulla varmistetaan, että tällä alalla tehdyistä investoinneista saadaan mahdollisimman paljon hyötyä edistämällä synergioita ja resurssien tehokasta kohdentamista. Lisäksi siinä otetaan huomioon huumausaineongelman jatkuvasti lisääntyvä dynaamisuus ja monitahoisuus ja kannustetaan soveltamaan tulevaisuuteen suuntautuvaa toimintamallia, jossa voidaan nopeammin havaita uudet suuntaukset ja kehityskulut ja reagoida niihin näyttöön perustuvalla tavalla. Tämä edellyttää, että kehitetään EU:n ja sen jäsenvaltioiden tarvitsemat tekniset valmiudet valmistautua paremmin sellaisten uusien haasteiden tai tulevien kriisien ennakointiin ja niihin reagointiin, joilla voi olla vaikutusta huumausainetilanteeseen.

Prioriteettialat:

- 10.1 Vahvistetaan ja laajennetaan tutkimusvalmiuksia sekä kannustetaan jakamaan ja hyödyntämään tuloksia enemmän.
- 10.2 Edistetään innovointia, jotta politiikoissa ja toiminnassa voitaisiin siirtyä reagoivasta toimintatavasta ennakoivaan toimintatapaan.
- 10.3 Kehitetään strategista ennakointia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa toimintamallia.
- 10.4 Vahvistetaan koordinoitua ja synergioita sekä tuetaan EMCDDA:n, Europolin ja Reitoxin kansallisten yhteyspisteiden verkoston keskeistä roolia tutkimuksen, innovoinnin ja ennakkoinnin alalla.
- 10.5 Varmistetaan riittävä rahoitus huumausaineisiin liittyvälle tutkimukselle, innovoinnille ja ennakkoinnille.

Prioriteetteja ovat muun muassa seuraavat:

- 10.1. Ensisijaisena tavoitteena olisi vahvistettava ja laajennettava valmiuksia tietojen keruuseen, seurantaan, arviointiin, mallintamiseen ja analysointiin sekä kannustettava jakamaan ja hyödyntämään paremmin tuloksia, jotka koskevat huumausaineongelman eri näkökohtia ja vastatoimia. Tässä olisi otettava huomioon tiedeyhteisön ja kansalaisyhteiskunnan asiantuntemus. Tässä yhteydessä on varmistettava, että aloitteet ovat johdonmukaisia ja yhdenmukaisia vastaavien kansainvälisen tason aloitteiden kanssa ja että ne ovat tuloksellisia ja kustannustehokkaita, sekä vältettävä ylimääräistä hallinnollista raskautta erityisesti EMCDDA:n ja UNODC:n suorittaman tiedonkeruun osalta.
- 10.2. On tärkeää kehittää valmiuksia toimia ennakoivasti sen sijaan, että uusiin haasteisiin ja uhkiin vain reagoitaisiin. Tähän voidaan päästä innovoinnin sekä uusien menetelmien ja teknologioiden kehittämisen avulla ja hyödyntämällä digitalisaation tarjoamia uusia mahdollisuuksia toteuttaa toimia. Erityisesti olisi lisättävä ponnisteluja kehittää, omaksua ja käyttää varhaisvaroituksiin perustuvia toimintamalleja sekä rikostutkinnan tekniikoita ja uusia teknologioita, jotta voidaan paremmin seurata, mallintaa ja analysoida kansanterveyteen ja yleiseen turvallisuuteen kohdistuvia uusia haasteita ja uhkia sekä reagoida niihin. On parannettava ja koordinoitava niiden uhkien seuranta ja analyysia, joita digitalisaatio ja erityisesti laittomien huumeiden saatavuus sosiaalisen median alustoilla, sovelluksissa ja verkon / pimeän verkon kauppapaikoissa sekä verkkomaksujen (myös kryptovaluuttojen) ja salatun digitaalisen viestinnän käyttö aiheuttavat.
- 10.3. On kehitettävä strategista ennakointia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa toimintamallia, jotta voidaan kehittää valmiuksia havaita mahdollisia tulevia haasteita ja vastata niihin sekä tätä kautta parantaa institutionaalista selviytymiskykyä ja edistää joustavampia vastatoimia. Tähän olisi sisällytettävä tutkimus, jonka avulla pyritään ymmärtämään paremmin huumausaineongelman ja muiden tärkeiden poliittisten kysymysten, kuten väkivallan, terveysongelmien ja yhteiskunnalle aiheutuvien ongelmien sekä ympäristövaurioiden, välisiä yhteyksiä.

- 10.4. Tutkimuksen, innovoinnin ja ennakkoinnin alan tuloksia olisi saatava EU:n tasolla ja kansallisella tasolla toimivien monien eri sidosryhmien koordinoitujen ponnistelujen kautta. Näin voidaan luoda synergioita, toimia täydentävästi ja siten varmistaa, että tutkimukseen tehdyistä investoinneista saadaan mahdollisimman paljon lisäarvoa. Jäsenvaltioiden olisi lisättävä ja koordinoitava ponnistelujaan tiedonkeruun, seurannan, mallintamisen ja analyysin, tutkimuksen, innovoinnin ja ennakkoinnin alalla huumausaineongelman kaikkien olennaisten näkökohtien osalta, myös tukemalla entistä voimakkaammin Reitoxin kansallisten yhteyspisteiden verkoston nykyistä roolia tiedonkeruussa ja välittäjänä. EMCDDA:lla, Europolilla ja Reitoxin kansallisten yhteyspisteiden verkostolla olisi kunkin toimivaltuuksien rajoissa oltava resurssit, myös taloudelliset resurssit, jotta ne voivat toimia keskeisessä tukiroolissa varhaisvaroitusten, uhkien ja riskinarvioinnin, tutkimuksen, innovoinnin ja ennakkoinnin aloilla ja tarjota oikea-aikaista ja vankkaa näyttöä päätöksentekijöille sekä tukea jäsenvaltioita kansallisten politiikkojen ja toimien laatimisessa näyttöön perustuvan tiedon pohjalta. Toimivaltaisten virastojen, erityisesti EMCDDA:n ja Europolin, olisi johdettava toimivaltuuksiensa rajoissa EU-tason tieteellistä riskinarviointia sekä strategisten ja operatiivisten uhkien arviointia havaittujen ensimmäisten merkkien, mallintamisen sekä nykyisten datan ja tietojen analysoinnin perusteella. Näin ne tuottavat tietoa sekä säänneltyjä laittomia huumausaineita että uusia psykoaktiivisia aineita koskevaa tutkimusta, innovointia ja ennakkointia varten ja tehostavat näiden alojen toimia.
- 10.5. EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi varmistettava riittävä rahoitus huumausaineisiin liittyvälle tutkimukselle, innovoinnille ja ennakkoinnille strategian täytäntöönpanon mukaisesti. Tässä yhteydessä olisi hyödynnettävä sisäisen turvallisuuden rahastoa, EU4Health-ohjelmaa, Horisontti Eurooppa -puiteohjelman turvallisuustutkimusosaa, koheesiopolitiikan rahastoja, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa sekä perusoikeuksien ja arvojen ohjelmaa strategian ja toimintasuunnitelman vaatimusten mukaisesti, jotta toiminnassa näkyy selvästi EU:n tuoma lisäarvo, varmistetaan johdonmukaisuus ja synergiat sekä vältetään päällekkäisyyttä.

VI KOORDINAATIO, HALLINNOINTI JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Strateginen prioriteetti 11: Varmistetaan strategian ja toimintasuunnitelman optimaalinen täytäntöönpano, kaikkien sidosryhmien toimien koordinointi lähtökohtaisesti sekä riittävien resurssien tarjoaminen niin EU:n kuin kansallisella tasolla

1. EU:n huumausainetoimintasuunnitelmassa 2021–2025, jäljempänä 'toimintasuunnitelma', laaditaan strategian perusteella luettelo toimista, myös seuraavien kriteerien perusteella.

Toimet:

- a) niiden on oltava näyttöön perustuvia ja tieteellisesti perusteltuja ja niillä on pyrittävä realistisiin ja mitattavissa oleviin tuloksiin, joita voidaan arvioida;
 - b) ne ovat aikaan sidottuja ja niissä määritetään täytäntöönpanosta vastaavat tahot;
 - c) niiden on oltava selkeästi merkittäviä EU:n kannalta, ja niissä täytyy näkyä EU:n tuoma lisäarvo.
2. Strategian ja toimintasuunnitelman täytäntöönpanon tulisi helpottaa synergioita ja johdonmukaisuutta EU:n ja kansallisen tason huumausainepolitiikkojen välillä. Komission olisi seurattava strategian ja toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa, ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja EUH:n toimittamat tiedot sekä EMCDDA:lta, Europolilta ja muilta EU:n elimiltä sekä kansalaisyhteiskunnalta saatavat tiedot. Tiivis yhteistyö ja koordinointi on olennaisen tärkeää tällä alalla, kun otetaan huomioon, että asiaa koskevat toimivaltuudet ovat toisiinsa läheisesti sidoksissa EU:n ja kansallisella tasolla. Koordinoinnin helpottamiseksi ja tarvittavien jatkotoimien, myös seurannan, toteuttamiseksi komissio, puheenjohtajavaltio ja huumausainepolitiikasta vastaava neuvoston valmisteluelin – horisontaalinen huumausainetyöryhmä – tekevät tiivistä yhteistyötä. Tämän lisäksi huumausainetyöryhmässä olisi käytävä keskusteluja ja vaihdetaan parhaita käytäntöjä, mikä voisi tukea jäsenvaltioita, kun nämä toteuttavat strategiaa ja toimintasuunnitelmaa. Jatkuvuus puheenjohtajakaudelta toiselle olisi varmistettava.

3. Komissiota pyydetään ottamaan huomioon jäsenvaltioiden ja EUH:n toimittamat tiedot sekä EMCDDA:lta, Europolilta ja muilta merkityksellisiltä EU:n toimielimiltä ja elimiltä ja kansalaisyhteiskunnalta saatavat tiedot ja käynnistämään ulkoinen kokonaisarviointi strategian ja toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta. Arvioinnin tulokset saatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston tietoon heti, kun ne ovat saatavilla, ja viimeistään 31. maaliskuuta 2025, jotta niistä voidaan keskustella asianmukaisilla foorumeilla ja erityisesti huumausainetyöryhmässä. Näiden keskustelujen perusteella määritellään, miten EU:n huumausainepolitiikkaa ja EU:n huumausainestrategian seuraavaa sykliä, joka neuvoston on määrä hyväksyä, kehitetään tulevaisuudessa.
4. Tämän strategian tavoitteiden täytäntöönpanoa varten olisi myönnettävä asianmukaiset ja kohdennetut resurssit sekä EU:ssa että kansallisella tasolla. Resursseja olisi kohdennettava oikeassa suhteessa niille strategisille prioriteeteille, alueille ja toimenpiteille, joilla todennäköisimmin saavutetaan strategian ja toimintasuunnitelman tavoitteet EU:n, kansallisella ja paikallisella tasolla. Strategiassa asetettujen prioriteettien tukemista olisi rahoitettava monialaisista EU:n rahoituslähteistä, kuten erityisesti sisäisen turvallisuuden rahastosta, EU4Health-ohjelmasta, Horisontti Eurooppa -puiteohjelman turvallisuustutkimusosasta, koheesiopolitiikan rahastoista, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta ja perusoikeuksien ja arvojen ohjelmasta.
5. Komissiota pyydetään EMCDDA:n tekemän arvioinnin jälkeen mahdollisimman pian esittämään ehdotuksen EMCDDA:n toimeksiannon tarkistamiseksi, jotta varmistetaan, että virastolla olisi entistä vahvempi rooli huumausaineongelman nykyisiä ja tulevia haasteita käsiteltäessä. Lisäksi EMCDDA:lle ja Europolille on tarjottava asianmukaiset resurssit, joiden avulla ne voivat täyttää toimeksiantojensa ja strategian mukaiset tehtävänsä, myös jäsenvaltioiden tukemisen osalta huumausaineisiin liittyvissä toimissa.

6. Koordinointi on ensiarvoisen tärkeää EU:n huumausainepolitiikan tehokkuuden ja täytäntöönpanon kannalta, erityisesti kun otetaan huomioon alan monitahoisuus. Strategian tavoitteiden saavuttamiseksi toimia olisi koordinoitava huumausaineiden torjunnan alalla merkityksellisten virastojen, elinten ja järjestöjen kanssa kunkin toimivaltuuksien rajoissa niin EU:n sisällä – erityisesti EMCDDA:n ja Europolin kanssa – kuin sen ulkopuolella, esimerkiksi YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön UNODC:n, Maailman tullijärjestön, WHO:n ja Pompidou-ryhmän kanssa. EU:n toimielinten ja korkean edustajan olisi, kunkin toimivaltuuksiensa rajoissa, pyrittävä varmistamaan, että EU:n toimet laittomien huumausaineiden alalla ovat koordinoituja ja täydentävät toisiaan. Kun se on asianmukaista, EU:n olisi lisäksi edistettävä ulkoisten toimijoiden keskinäistä koordinointia, myös YK:n puitteissa.
7. EU:n neuvostossa huumausainetyöryhmä on tärkein huumausainepolitiikkaa koordinoiva elin, ja se olisi pidettävä ajan tasalla huumausainekysymyksiin liittyvästä työstä, jota mahdollisesti tehdään neuvoston muissa valmisteluelimissä, kuten sisäisen turvallisuuden operatiivisen yhteistyön pysyvässä komiteassa (COSI) ja kansanterveystyöryhmässä sekä muissa merkityksellisissä neuvoston valmisteluelimissä, mukaan lukien tulliasioiden, oikeus- ja rikosasioiden, lainvalvonnan, sosiaalikysymysten, maatalouden ja ulkosuhteiden aloilla.
8. Huumausainepolitiikkaa ja muita politiikkoja, myös turvallisuus- ja terveysaloilla, olisi pyrittävä koordinoimaan ja niissä olisi etsittävä synergioita. Koordinointiin olisi otettava mukaan merkitykselliset sidosryhmät, joita toimii monilla eri aloilla. Näitä ovat esimerkiksi lainvalvonta, tulli, mukaan lukien tullilaboratoriot, rajavalvonta, oikeuslaitos, vankilat ja rangaistuslaitokset, siviili-ilmailu- ja merenkulkuviranomaiset, lääkevirastot, postipalvelut, tutkimukseen, innovointiin ja seurantaan osallistuvat sidosryhmät Reitoxin kansallisten yhteyspisteiden verkosto mukaan luettuna, sosiaali- ja huumehoitopalvelut, myös terveydenhuollon ammattilaiset, koulutus ja ennaltaehkäisy.

9. Ulkoisessa toiminnassa EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi edistettävä yhtenä rintamana strategian mukaista toimintamallia ja tavoitteita. EU:n edustustojen olisi omaksuttava hyödyllinen rooli, kun edistetään näitä asioita ja yhtenäistä EU:n diskurssia huumausainepolitiikasta.
 10. Kansalaisyhteiskunnan mielekäs osallistuminen, myös huumausaineita käsittelevän kansalaisyhteiskunnan foorumin osalta, olisi varmistettava, kun huumausainepolitiikkoja kehitetään ja toteutetaan kansallisella, EU:n ja kansainvälisellä tasolla.
-